

กฎกระทรวง

การขอรับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนนอกระบบ

พ.ศ. ๒๕๕๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต

ข้อ ๑ ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนนอกระบบ ให้ยื่นคำขอตามแบบ สข. ๕ ท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๒ การจัดตั้งโรงเรียนนอกระบบในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำขอ ณ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตจังหวัดอื่น ให้ยื่นคำขอ ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาที่โรงเรียนนอกระบบจะจัดตั้งขึ้น เว้นแต่ในกรณีที่จังหวัดใดมีการจัดตั้งสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอ ให้ยื่นคำขอ ณ สำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอที่โรงเรียนนอกระบบจะจัดตั้งขึ้น

ข้อ ๓ กรณีผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นบุคคลธรรมดา ให้ยื่นคำขอพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานดังต่อไปนี้

(๑) รายละเอียดเกี่ยวกับกิจการของโรงเรียนนอกระบบตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) และ (๔) และรายการตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๕ ที่ได้ประทับตราของโรงเรียนนอกระบบไว้มุมล่างด้านซ้าย

(๒) หนังสือแจ้งการอนุมัติให้ใช้หลักสูตรจากกระทรวงศึกษาธิการ หรือหนังสือยินยอมให้ใช้หลักสูตรจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ได้รับอนุมัติให้ใช้หลักสูตรจากกระทรวงศึกษาธิการ

(๓) สำเนาหนังสือสำคัญแสดงการเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน หรือสำเนาสัญญาเช่าอาคาร ที่มีกำหนดเวลาเช่าไม่น้อยกว่าสามปีที่ใช้จัดตั้งโรงเรียนนอกระบบ

(๔) สำเนาใบรับรองการก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคาร หรือเคลื่อนย้ายอาคาร หรือสำเนาใบอนุญาตเปลี่ยนการใช้อาคารที่ใช้จัดตั้งโรงเรียนนอกระบบ

(๕) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรอื่นที่ใช้แทนบัตรประจำตัวประชาชน

(๖) สำเนาทะเบียนบ้าน

(๗) หลักฐานการสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี

(๘) รูปถ่าย ขนาด ๔x๖ เซนติเมตร จำนวนสองรูป ซึ่งเป็นรูปถ่ายครึ่งตัว หน้าตรง ไม่สวมหมวก หรือแว่นตาสีเข้ม และไม่ใส่ผ้าโพกศีรษะเว้นแต่ผู้ซึ่งมีความจำเป็นตามศาสนา นิิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนาของตน และถ่ายก่อนวันยื่นคำขอไม่เกินหกเดือน

การยื่นคำขอในเขตกรุงเทพมหานคร ให้จัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับกิจการของโรงเรียนนอกระบบจำนวนสองชุด สำหรับในเขตจังหวัดอื่นให้จัดทำจำนวนสามชุด

ข้อ ๔ กรณีผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นนิติบุคคล ให้ยื่นคำขอพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานดังต่อไปนี้

(๑) ใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนของนิติบุคคล พร้อมวัตถุประสงค์

(๒) สำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น สำหรับนิติบุคคลที่เป็นบริษัทมหาชนจำกัดหรือบริษัทจำกัด หรือสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นส่วน สำหรับนิติบุคคลที่เป็นห้างหุ้นส่วน

(๓) รายชื่อและสัญชาติของกรรมการ สำหรับนิติบุคคลที่เป็นมูลนิธิ สมาคม หรือสหกรณ์

(๔) รายชื่อและสัญชาติของสมาชิกทุกคน สำหรับนิติบุคคลที่เป็นสมาคมหรือสหกรณ์

(๕) หนังสือมอบอำนาจของผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลให้เป็นผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคล

(๖) เอกสารและหลักฐานตามข้อ ๓ (๑) (๒) (๓) และ (๔)

(๗) เอกสารและหลักฐานตามข้อ ๓ (๕) (๖) และ (๗) ของผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคล

เอกสารและหลักฐานตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) นายทะเบียนซึ่งมีหน้าที่รับจดทะเบียนนิติบุคคลต้องรับรองไว้ไม่เกินสามเดือน

การยื่นคำขอในเขตกรุงเทพมหานคร ให้จัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับกิจการของโรงเรียนนอกระบบจำนวนสองชุด สำหรับในเขตจังหวัดอื่นให้จัดทำจำนวนสามชุด

ข้อ ๕ ให้รายการต่อไปนี้ เป็นรายการอื่นตามมาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง (๕)

(๑) ตราของโรงเรียนนอกระบบ

(๒) ระเบียบการของโรงเรียนนอกระบบ

(๓) ความจุนักเรียนสูงสุดของโรงเรียนนอกระบบต่อรอบ

(๔) ขนาดพื้นที่ใช้สอยของโรงเรียนนอกระบบ

(๕) จำนวนห้องเรียนพร้อมระบุขนาด ห้องประกอบ และความจุนักเรียนต่อห้อง

ข้อ ๖ เมื่อผู้อนุญาตได้รับคำขอพร้อมเอกสารและหลักฐานครบถ้วนแล้ว ให้ผู้อนุญาตตรวจสอบคำขอพร้อมเอกสารและหลักฐานนั้น และตรวจสอบด้วยว่าผู้ขอรับใบอนุญาตมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๒ ตลอดจนได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการจัดตั้งโรงเรียนนอกระบบตามหมวด ๒ หรือไม่ หากเห็นสมควรอนุญาต ให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนนอกระบบตามประเภทที่ขออนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตนั้น แต่หากตรวจพบว่ามิชอบใดไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้ผู้อนุญาตสั่งไม่อนุญาต

ใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนนอกระบบ ให้ใช้แบบ สข. ๖ ทำยกกฎกระทรวงนี้

ในกรณีอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนนอกระบบ ให้ผู้อนุญาตประทับตราเครื่องหมายราชการของส่วนราชการผู้อนุญาตไว้มุมล่างด้านขวาของรายละเอียดเกี่ยวกับกิจการของโรงเรียนนอกระบบ

ให้ผู้อนุญาตจัดเก็บรายละเอียดเกี่ยวกับกิจการของโรงเรียนนอกระบบไว้ที่ทำการของผู้อนุญาต จำนวนหนึ่งชุด มอบให้ผู้รับใบอนุญาตจัดเก็บไว้ที่โรงเรียนนอกระบบ จำนวนหนึ่งชุด และสำหรับกรณีที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อนุญาต ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอแล้วแต่กรณี ส่งสำเนาใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนนอกระบบและรายละเอียดเกี่ยวกับกิจการของโรงเรียนนอกระบบให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเก็บไว้ จำนวนหนึ่งชุด

ข้อ ๗ ในกรณีที่ใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนนอกระบบสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนนอกระบบตามแบบ สข. ๗ ทำยกกฎกระทรวงนี้

ใบแทนใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนนอกระบบ ให้ใช้แบบใบอนุญาตตามแบบ สข. ๖ ทำยกกฎกระทรวงนี้และมีข้อความว่า “ใบแทน” ด้วยหมึกสีแดงไว้ที่มุมบนด้านขวา

หมวด ๒

มาตรฐานการจัดตั้งโรงเรียนนอกระบบ

ข้อ ๘ ชื่อของโรงเรียนนอกระบบต้องใช้อักษรไทย โดยต้องมีคำว่า “โรงเรียน” ประกอบชื่อด้วย หรืออาจมีอักษรต่างประเทศกำกับด้วยก็ได้

ในกรณีที่โรงเรียนนอกระบบมีชื่อเป็นอักษรต่างประเทศด้วย ต้องอ่านแล้วได้สำเนียงสอดคล้องกับภาษาไทยหรือแปลแล้วได้ความหมายเช่นเดียวกับชื่อภาษาไทย และมีคำที่แปลแล้วมีความหมายว่าโรงเรียนนำหน้าหรือตามหลังชื่อของโรงเรียนนอกระบบ

ข้อ ๙ ชื่อของโรงเรียนนอกระบบต้อง

(๑) เป็นชื่อที่สอดคล้องกับหลักสูตรหรือประเภทของโรงเรียนนอกระบบ

(๒) ไม่พ้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับพระปรมาภิไธย พระนามาภิไธย หรือพระนามของพระบรมวงศานุวงศ์ เว้นแต่ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ใช้เป็นชื่อของโรงเรียนนอกระบบ

(๓) ไม่ฟ้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับราชทินนาม เว้นแต่เป็นราชทินนามของตน ของผู้บุพการี หรือของผู้สืบสันดาน และได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ใช้เป็นชื่อของโรงเรียนนอกระบบ

(๔) ไม่ฟ้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับชื่อสกุลหรือชื่ออื่นใดที่ได้รับพระราชทานจาก พระมหากษัตริย์ เว้นแต่ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ใช้เป็นชื่อของโรงเรียนนอกระบบ

(๕) ไม่ซ้ำกับชื่อโรงเรียนประเภทเดียวกันหรือโรงเรียนที่เลิกดำเนินการไปแล้ว ซึ่งได้รับ ใบอนุญาตให้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน

(๖) ไม่เป็นชื่อที่อาจก่อให้เกิดความเข้าใจว่าเป็นตัวแทน เครือข่าย หรือสาขาของโรงเรียน นอกระบบ หรือสถาบันหรือสถานศึกษาอื่นในต่างประเทศ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต ตามมาตรา ๒๙ วรรคสอง

(๗) ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ข้อ ๑๐ ตราของโรงเรียนนอกระบบต้อง

(๑) เป็นลายโปรงและเป็นรูปวงกลมสองวงซ้อนกัน วงนอกมีเส้นผ่าศูนย์กลางยาว ๔.๕ เซนติเมตร วงในมีเส้นผ่าศูนย์กลางยาว ๓.๕ เซนติเมตร ภายในวงกลมเป็นสัญลักษณ์ของโรงเรียน นอกระบบ ระหว่างเส้นรอบวงของวงกลมทั้งสอง ด้านบนให้เขียนชื่อเต็มของโรงเรียนนอกระบบ ส่วนด้านล่างให้เขียนชื่ออำเภอและจังหวัดที่โรงเรียนนอกระบบตั้งอยู่

(๒) ไม่เหมือนหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับพระปรมาภิไธยย่อ พระราชลัญจกร พระบรมราชสัญลักษณ์ ตราประจำราชวงศ์ รวมถึงตราหรือเครื่องหมายอื่นใดทำนองเดียวกัน

(๓) ไม่เหมือนหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับเครื่องหมายของหน่วยงานของรัฐ

(๔) ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ข้อ ๑๑ สถานที่และบริเวณที่จะใช้เป็นที่ตั้งโรงเรียนนอกระบบต้องไม่ขัดต่อสุขลักษณะ หรืออนามัยของนักเรียน มีการคมนาคมสะดวก ตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี และไม่อยู่ใกล้โรงงาน ที่อาจเกิดอันตรายหรืออยู่ใกล้สถานที่ที่ไม่เหมาะสมแก่กิจการของโรงเรียนนอกระบบ

พื้นที่ที่ใช้จัดตั้งโรงเรียนนอกระบบต้องติดต่อเป็นผืนเดียวกัน ไม่ปะปนกับกิจการอื่นและมีพื้นที่ใช้สอย ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ตารางเมตร ในกรณีที่โรงเรียนนอกระบบเปิดสอนตั้งแต่สองประเภทขึ้นไป ต้องมีพื้นที่ใช้สอย สำหรับแต่ละประเภทไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ตารางเมตร เว้นแต่หลักสูตรที่โรงเรียนนอกระบบเปิดสอน มีระยะเวลาเรียนเกินหกร้อยชั่วโมง ต้องมีพื้นที่ใช้สอยไม่น้อยกว่าประเภทละ ๒๐๐ ตารางเมตร

ข้อ ๑๒ ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องจัดให้มีห้องธุรการหรือห้องพัสดุหรือผู้สอน พื้นที่หรือ ห้องพักผ่อนสำหรับนักเรียน น้ำดื่ม และห้องส้วมสำหรับชายและหญิงแยกต่างหากเป็นสัดส่วนให้เพียงพอ กับจำนวนนักเรียน

ข้อ ๑๓ การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนนอกระบบสำหรับห้องเรียนภาคทฤษฎีต้องปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ครูหรือผู้สอน ต้องมีจำนวนนักเรียนไม่เกินสี่สิบห้าคนต่อห้องเรียน

(๒) การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการเรียนการสอน ต้องมีจำนวนนักเรียนไม่เกินเก้าสิบคนต่อห้องเรียน และต้องมีเจ้าหน้าที่ประจำห้องเรียนทำหน้าที่ดูแลความเรียบร้อยและควบคุมการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างน้อยหนึ่งคน

(๓) การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยมีทั้งครูหรือผู้สอนและสื่อการเรียนการสอน ในกรณีที่มีนักเรียนเกินเก้าสิบคน ต้องมีเจ้าหน้าที่ประจำห้องเรียนทำหน้าที่ดูแลความเรียบร้อยและควบคุมการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างน้อยหนึ่งคน

“สื่อการเรียนการสอน” ตาม (๒) และ (๓) หมายความว่า โทรทัศน์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องฉาย หรือเครื่องมืออื่นใดที่ทำให้เกิดภาพ เสียง หรือภาพและเสียง ซึ่งใช้เพื่อประโยชน์ในการเรียนหรือการสอน

ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการเรียนการสอนตามวรรคหนึ่ง ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องจัดให้มีจำนวนสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

ข้อ ๑๔ การคำนวณความจุนักเรียนต่อห้องเรียนของโรงเรียนนอกระบบ ให้พิจารณาจากจำนวนเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนประกอบกับพื้นที่ที่ใช้จัดการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้

(๑) ห้องเรียนภาคทฤษฎี ให้คำนวณความจุนักเรียนไม่น้อยกว่า ๑ ตารางเมตรต่อนักเรียนหนึ่งคน

(๒) ห้องเรียนภาคปฏิบัติ ให้คำนวณความจุนักเรียนไม่น้อยกว่า ๑.๕ ตารางเมตรต่อนักเรียนหนึ่งคน

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๕ คำขอรับใบอนุญาตที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับและยังอยู่ระหว่างการพิจารณา ให้ถือว่าเป็นคำขอตามกฎกระทรวงนี้โดยอนุโลม

ในกรณีที่คำขอที่ยื่นตามวรรคหนึ่งและเอกสารหรือหลักฐานที่ยื่นพร้อมคำขอดังกล่าวแตกต่างไปจากที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ ให้ผู้อนุญาตสั่งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมคำขอและส่งเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมเพื่อให้เป็นไปตามกฎกระทรวงนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

ศาสตราจารย์สุชาติ ธาดาธำรงเวช

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติให้การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนนอกระบบเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และในการขอรับใบอนุญาตผู้ขอรับใบอนุญาตต้องยื่นคำขอพร้อมรายละเอียดเกี่ยวกับกิจการของโรงเรียนนอกระบบซึ่งระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และรายการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้